

fortjene en virkelig Betydning — jeg benægter ikke, at de kunne faae det — vilde der findes en i det Ufælte gaaende Undersøgelse, som de fleste ikke vilde være tilbøielige til at følge. Det er derimod ganske anderledes lærværdigt og ganske anderledes slaaende Resultater, man kommer til, naar man holder Blikket fasthæftet paa de hjemlige Forhold og gjør Sammenstillinger mellem disse til forskjellige Tider; man kommer da til Resultater, som, naar de forøvrigt fremledes med tilbørlig Barsomhed, maae siges at være aldeles afgjørende. Jeg har ved tidligere Leiligheder forsøgt paa i denne Retning at fremhæve Udskilligt, som det forekom mig, vel kunde være nogen Opmærksomhed værd. Jeg har saaledes ved Behandlingen af en tidligere Finantslov søgt at vise, hvilken Forandring der var foregaaet med vor finantzielle Status, opgjort saaledes, at man søgte til forskjellige Tider at faae Udtrykket for vor Formue — eller rettere vor Gjæld, da Overvægten stedse er bleven paa Gjældens Side — ved paa den ene Side at tage vore Passiva, paa den anden Side vore forskjellige Activa og trække disse inclusive Kassebeholdning og Egnende fra Gjælden, hvorved man saa fik ud en Difference, et Deficit, som udtrykte Overvægten af Passiva over Activa. Og jeg viste da — for blot at tilbagekalde i Erindringen Hovedtrækkene af denne Undersøgelse — at ved Frederik den Sjettes Død stode vi med et Deficit af 39 Millioner for Kongeriget alene, og at dette under Christian den Ottendes Regjering stadigt og meget hurtig formindskedes saaledes, at det i de sidste Aar før Krigen, de sidste Aar, for hvilke fuldstændige og tilstrækkelige Oplysninger til den Art af Opjørelser kunde erhverves, var gaaet ned til 30. Millioner. — jeg nævner naturligtvis kun runde Tal. Ved den Afbrydelse, som da fandt Sted ved den treaarige Krig, hvor alle Forholdene gjorde det nødvendigt idetmindste i nogle Aar at opgive ethvert Forsøg paa denne Art af Sammenstillinger, maatte naturligtvis Deficitet være overordentlig stærkt, saa at vi efter Krigen Tilendebringelse, efterat No var vendt tilbage i Forholdene, 6 Aar efter den

sidste Opjørelse før Krigen traf paa en Opjørelse af 31te Marts 1851, der viste os, at da var Deficitet gaaet op til omtrent 45 1/2 Million; det er altsaa Udtrykket for Tilbagegangen i Krigsaarene. Vi see, at i de næste Aar derefter steg endnu Deficitet, idet Krigen efterveer ikke strax forsvandt; men derefter begyndte en meget røg og blomstrende Udvikling af vore finantzielle Forhold, som paa en eksempeløs hurtig Maade bragte Deficitet ned, saa at vi i 1861, det sidste Aar, som vi kunne betragte som fuldkommen fredeligt, stode paa en Opjørelse, der næsten bringer Deficitet ned til samme gunstige Standpunkt som ved Slutningen af Christian den 8des Regjering, idet der kun var en Forskjel af Lidt over en Million. Nu kommer en ny Afbrydelse, og efter den gaaer der, hvad der er mærkeligt nok, netop et Tidsrum ligeledes af sex Aar, inden man paany kan betragte Forholdene som ordnede og en saadan Opjørelse som mulig. Ligefom man den foregaaende Gang maatte vente til den 31te Marts 1853, saaledes maatte man nu vente til den 31te Marts 1867; først da see vi for første Gang alle vore svævende finantzielle Spørgsmaal endelig afgjorte og den Stilling tilstrækkelig bestemt, som aabner den nye Æra, hvori vi træde ind. Vi træffe da paa et Deficit af 56 1/2 Million, hvor altsaa Tilbagegangen viser sig at være uden Sammenligning større, uagtet det, som bekjendt, kun havde været en 6 Maaneders Krig, medens den forrige Krig fra 1848 til 1850 var en treaarig. Men denne Art af Sammenligning skal jeg nu slet ikke komme tilbage til. Jeg skal kun bemærke, at, hvis man vilde fortsætte den, vilde man finde, at Deficitet endnu bestandig er voksende, og meget betydelig voksende; ved Siden deraf vilde man naturligtvis ganske vist finde, at man ikke har kastet Pengene bort, men at man har erhvervet sig — som det oftere er blevet bemærket af den høitærede Indenrigsminister, hvis Ord jeg her citerer, uden derfor at gjøre dem til mine — et „værdifuldt Activ“, nemlig de forskjellige Jernbaner. Der er derimod en ganske anden Side, som jeg forrige Gang